

Sf. Gallus, un misionar în teritoriul alamanilor

Pr. Drd. Alexandru NAN

„Bucurați-vă, sfinților toți, care în pământurile Apusului ați mărturisit dreapta credință!”¹

Mănat de un gând mai vechi și având în minte cuvintele Sf. Ioan Maximovici: „Trăind (noi) împrăștiați în țări unde în vechime s-au ostenit și s-au proslăvit, prin suferințele lor sau prin alte nevoințe, sfinți bineplăcuți lui Dumnezeu, cinstiți în Biserica Ortodoxă a lui Hristos, se cade ca și noi să-i cinstim cum se cuvine și să alergăm la ajutorul lor, fără a ne răci, în același timp, nici față de sfinții cuvioși ai lui Dumnezeu la care alergam și înainte la rugăciune”², am hotărât să cercetez și să prezint credincioșilor români o scurtă viață a Sf. Gallus, considerat de către unii „apostolul” Elveției, deoarece și-a adus o contribuție însemnată la încreștinarea alamanilor.

Sf. Gallus a fost un ucenic al Sfântului Columban, care, prin misiunea sa în Galia, a contribuit la ridicarea monahismului merovingian la sfârșitul secolului al VI-lea, monahism care suferea din cauza mai multor slăbiciuni³.

Sf. Gallus s-a născut în jurul anului 550, probabil în Irlanda⁴. Istoricii au păreri împărțite în ce privește originea Sf. Gall. Unii consideră că provenea din Insulele bretone, alții din Galia. Pentru că la începutul Evului Mediu erau folosite diverse forme de nume, acest lucru a îngreunat și îngreunează identificarea persoanelor. În cazul Sf. Gallus sunt transmise următoarele nume: Galluni, Galloni, Gallonis, începând din anul 700 și până spre 750. Într-un singur document din 10 septembrie 745 este pomenită Biserica Sf. Gallus (ecclesia sancti Galli), de către Silvestru, document elaborat în localitatea Illnau⁵.

¹ „Acatist către toți Sfinții care au strălucit în pământurile Apusului”, citat după Vlad Benea, *Viețile sfinților ortodocși din Apus. Sfinții Insulelor britanice*, Cluj-Napoca, 2006, p. 319.

² Sfântul Ioan Maximovici, *Predici și îndrumări duhovnicești*, București, 2001, p. 261.

³ Pierre Riché, *Europa barbara din 476 până în 774*, București, 2003, p. 109.

⁴ L. Kilger, Art. „Gallus”, în *Lexikon für Theologie und Kirche*, vol. 4, ed. a II-a, München, 1960, p. 507.

⁵ Iso Müller, „Die älteste Gallus-Vita”, în *Zeitschrift für Schweizerische Kirchengeschichte* 66 (1972), p. 209-249, aici p. 245.

Sufixele -o, -onis, -one sunt o influență germanică sau francă asupra onomasticii retoromane și se întâlnesc la peste 500 de nume din documentele emise la St. Gallen, în secolul al VIII-lea. Anumiți autori consideră că numele Gallus stă în strânsă legătură cu Galia, în timp ce alții se gândesc la originea irlandeză, francă, galoromană sau chiar alamană a sfântului⁶.

Cunoscut este faptul că Sf. Gallus a fost ucenic al Sf. Columban, de aceea este numărat de către Pierre Riché între: „călugării columbanieni”⁷. Sosirea în anul 590 a călugărului irlandez Columban în Galia, venit din Bangor (lângă Belfast) împreună cu 12 ucenici, a avut consecințe foarte importante pentru viața monahală din această provincie, care, așa cum arătam mai sus, se afla într-o stare de decadentă, demonstrată de actele conciliilor: numeroși călugări părăseau mănăstirea, aveau legături cu femei, cumpărau protecția nobililor. Mănăstirile erau, de asemenea, obligate să-i primească pe aceia pe care politica regală îi condamna la expulzare⁸.

Sf. Columban s-a născut în partea de răsărit a Irlandei, în jurul anului 543 d. Hr. Având de mic înclinație spre viața monahală și cunoscând de tânăr foarte bine Sfintele Scripturi, Sf. Columban s-a hotărât să intre în Mănăstirea Bangor, cea mai mare la vremea sa din Irlanda, care număra nu mai puțin de 3000 de călugări⁹. După ce a sporit mai mulți ani sub povățuirea Sfântului Comgall, desăvârșindu-se în dragoste și ascultare, în inima lui s-a născut dorința de a-L propovădui pe Hristos la popoarele păgâne. Astfel, în anul 590, când avea în jur de 45 de ani, s-a îndreptat înspre pământurile Galiei, însoțit de 12 ucenici.

După ce a traversat Marea Britanie și Galia, Columban s-a așezat în pădurile de la est de Vosgi. După înființarea unor sihăstirii la Annegray și Fontaine, Sf. Columban a fondat mănăstirea Luxeuil, devenită marele centru de spiritualitate celtă în Galia. Viața lui Columban la Luxeuil ne este cunoscută prin mijlocirea biografului său, Ionas din Bobbio, care-l amintește și pe Gallus între ucenicii acestuia. Nu știm când Gallus s-a alăturat grupului ucenicilor Sf. Columban. În timp ce unii susțin că Gallus l-a însoțit pe Columban încă de la Mănăstirea Bangor (ceea ce ar însemna că era irlandez la origine!), alți istorici consideră că s-a alăturat grupului de ucenici ai Sfântului Columban la Mănăstirea Luxeuil (ceea ce ar însemna că era de origine galică sau galoromanică)¹⁰. Întrucât argumentele în favoarea sau

⁶ Th. Zotz, Art. „Gallus”, în *Lexikon für Mittelalter*, vol. 4, ed. a IV-a, München, 1989, p. 1098.

⁷ Riché, *op.cit.*, p. 112.

⁸ *Ibidem*, p. 109.

⁹ Vlad Benea, *op. cit.*, p. 169.

¹⁰ Cercetătorii moderni sunt de părere ca Sf. Gall provenea din provincia Vogesen și i s-a alăturat Sf. Columban pe când acesta viețuia cu ucenicii săi la Mănăstirea Luxeuil-les-Bains. Vezi

Sf. Gallus, un misionar în teritoriul alamanilor

împotriva acestor teorii nu constituie obiectul acestui studiu, nu vom mai face referiri în acest sens, în cele ce urmează. Vom mai aminti doar faptul că legatura Sf. Gallus cu mănăstirea de la Luxeuil este consemnată și în cea mai veche biografie a sfântului, redactată în jurul anului 650.

Deși viața monahală în Galia a cunoscut o mare înflorire prin activitatea Sfântului Columban, clericii (în primul rând episcopii, pe care-i criticase în câteva rânduri!) păstrau o neîncredere față de el, din cauza spiritului său de independență neliniștitoare, dar și pentru faptul că refuza să celebreze Paștile după obiceiul de la Roma¹¹.

În acest context, după mai multe peregrinări prin Galia de Nord, Sf. Columban, însoțit de ucenicul său, Gallus, a urcat pe valea Rinului și s-a stabilit temporar în regiunea lacului Konstanz.

Biografia Sf. Gallus s-a păstrat în trei variante: prima, parțială, redactată la sfârșitul secolului al VII-lea, a doua prelucrată de călugărul Wetti în jurul anului 820 și a treia redactată de către renumitul călugăr Walafried Strabo, în jurul anilor 833/834¹². După părerea lui Georg Jenal „aceste prelucrări au adus câteva îmbunătățiri lingvistice și foarte puține noutăți, în ce privește conținutul vieții sfântului”¹³.

Cea mai veche biografie nu ne dă informații despre anii petrecuți de Sf. Gallus înainte de a ajunge în teritoriul stăpânit de alamani. Astfel, nu știm unde și când a devenit călugăr. Ceea ce știm sigur este faptul că primele încercări de propovăduire ale celor doi misionari pe teritoriul de azi al Elveției au rămas fără rezultat. Sfântul Gallus a distrus lăcașurile de închinare păgâne, iar în localitatea Tuggen, în apropiere de Zürich, chiar a dat foc unui altar păgân, în timpul unei predici ținute de Sf. Columban. Drept urmare, alamani au decis să-l omoare pe Sf. Gallus, iar pe Columban și pe ceilalți ucenici să-i biciuiască și să-i alunge cu forța. Cei doi au fost mai iuți și au reușit să scape, îndepțându-se spre Bregenz¹⁴.

Alungați de către alamani și de către ducele acestora, Gunzo, cei doi s-au îndreptat spre orașul Bregenz (astăzi pe teritoriul Austriei). În localitatea Arbon (Arbor Felix) misionarii au poposit la preotul Willemar. Aici exista o comunitate creștină încă de la sfârșitul perioadei romane, condusă de preotul Willemar, ajutat de trei diaconi. Pentru că în Arbon creștinismul era răspândit și nu era nevoie de misiune acolo, după o ședere de șapte zile, cei doi s-au îndreptat spre Bregenz,

articolul „Gallus” în Joachim Schäfer, *Ökumenisches Heiligenlexikon*, CD-ROM, 2010.

¹¹ Riché, *op. cit.*, p. 110.

¹² Zotz, Art. „Gallus”, p. 1098 și Georg Jenal, Art. „Gallus”, în *Lexikon für Theologie und Kirche*, vol. 4, ed. a III-a, Freiburg, 1995, p. 281.

¹³ Jenal, *op. cit.*, p. 281.

¹⁴ Michael Durst, *Geschichte des Bistums Chur: Von den Anfängen bis zum Vertrag von Verdun (843)*, Chur, 2001, p. 26.

la recomandarea preotului Willemar. Ajungând la Bregenz, s-au așezat în această localitate aproape părăsită. Localitatea era locuită de galoromani și de câțiva țărani alamanii¹⁵. Aici creștinismul fusese deja introdus, însă o parte a populației revenise la practicile păgâne¹⁶. Părintele Bodogae sublinia faptul că, deși regele franc Clodwig (care îmbrățișase creștinismul niceean în anul 496) repurtase o victorie hotărâtoare asupra triburilor alamane și șvabe, totuși convertirea acestora a mers greu și că, la mijlocul secolului al VI-lea, numai o minoritate a alamanilor era creștină¹⁷.

Astfel, cei doi au găsit acolo o biserică care fusese închinată Sfintei Aurelia și pe care păgânii o transformaseră în templu păgân, aducând aici trei idoli de aramă, cărora le slujeau ca unor dumnezei. Misionarii irlandezi au folosit și aici aceeași metodă, ca și la Tuggen. Arzând de râvnă dumnezeiască, ei au scos idolii din biserică și au resfințit locașul pângărit. Apoi, au slujit pentru întâia oară după multă vreme Sfânta Liturghie în acel loc, după ce, în prealabil, au așezat moaștele sfintei la piciorul mesei¹⁸.

Pentru că Sf. Gallus cunoștea, probabil, limba alamană, Sf. Columban a hotărât să rămână împreună cu ucenicii și să predice Evanghelia mai multă vreme în acel loc. Sf. Gallus, care era ieromonah, este primul misionar din centrul Europei despre care este relatat faptul că a predicat Sf. Evanghelie nu numai în latină, ci și în limba vorbită de către localnici¹⁹.

Aici misionarii au putut să se bucure și de primele roade ale activității lor: unii dintre cei încreștinați înainte și care reveniseră la păgânism se reîntorc la creștinism, iar o serie de păgâni se botează, devenind creștini. După doi ani de misiune în Bregenz (după unii trei sau chiar mai mulți ani!), Columban hotărăște să plece spre Nordul Italiei, pentru a-și împlini o dorință mai veche de-a lui. Motivul i l-a oferit și faptul că Theoderich al II-lea îl învinsese și ucisese pe fratele său vitreg, Teubert al Austrasiei, devenind astfel stăpânul teritoriului austrasian și, implicit, al teritoriului situat la lacul Konstanz. Theoderich este cel care l-a persecutat pe Columban pe când se afla la Mănăstirea Luxeiul²⁰.

Astfel, în anul 612 în urma unei intrigi împotriva lui Columban și a morții a doi călugări, ducele Gunzo, ca reprezentant al puterii france, le-a cerut misionarilor irlandezi să părăsească teritoriul. Columban și ucenicii săi se îndreaptă spre

¹⁵ Durst, *op. cit.*, p. 27.

¹⁶ Kilger, *op. cit.*, p. 507.

¹⁷ Teodor Bodogae & Ioan Rămureanu, *Istoria bisericească universală*, vol. I, București, 1975, p. 211.

¹⁸ Benea, *op. cit.*, p. 203.

¹⁹ Schäfer, *Ökumenisches Heiligenlexikon*.

²⁰ Durst, *op. cit.*, p. 27.

Sf. Gallus, un misionar în teritoriul alamanilor

Italia, unde vor înființa mănăstirea de la Bobbio (lângă Piacenza). Trei ani mai târziu, pe 23 noiembrie, Sf. Columban va trece la Domnul. Așezământul din Brengenz a fost astfel abandonat și nu se știe dacă misiunea începută de către irlandezi a fost continuată.

Din cauza unei febre puternice, Gallus n-a putut să-i însoțească. Se pare că acest lucru a fost considerat de către Columban ca fiind o slăbiciune din partea lui Gallus, căruia i-a interzis să mai săvârșească Sf. Liturghie. Alții vorbesc de o ceartă între cei doi, motiv pentru care Gallus n-a vrut să-l însoțească pe Columban²¹.

Sf. Gallus, în vârstă de cel puțin 60 de ani, având încă febră, s-a îndreptat spre Arbon, la preotul Willemar, care l-a primit și tratat. Odată vindecat, Gallus l-a rugat pe diaconul Hiltibod să-i arate un loc în pustie unde ar putea să se retragă. Ajuns în apropierea unei cascade a râului Steinach (nu departe de locul unde mai târziu se va ridica biserica Mănăstirii St. Gallen), Sf. Gallus s-a hotărât să-și construiască acolo chilia. Aici se pare că a avut loc întâmplarea cu ursul, relatată în biografia sfântului și care a dus la reprezentarea acestuia în iconografie împreună cu un urs. Conform biografiei, ursul a venit noaptea și i-a mâncat sfântului ultimele resturi de mâncare. Acesta s-a supărat și, drept pedeapsă, i-a poruncit ursului să-i aducă lemne pentru foc. Ursul, care ar fi executat imediat porunca, a fost răsplătit apoi cu o bucată de pâine, după care sfântul i-a poruncit să părăsească valea, pentru a nu provoca rău oamenilor sau altor animale, ceea ce ursul, de asemenea, a împlinit. Motivul supunerii unor animale cum sunt urșii sau lupii, prin cuvânt, de către un sfânt este des întâlnit în viețile sfinților, el fiind o „obișnuință aghiografică” (ceva asemănător se relatează și despre sfântul Columban)²².

În anul 612 Sf. Gallus și-a construit sihăstria, înzestrând-o cu o capelă de lemn (oratorium), în care a depus relicvele (Sfinților Desideriu și Mauritiu), pe care le avea asupra lui. În ce privește construirea oratoriumului, cea mai veche biografie a Sf. Gallus relatează și o minune petrecută: „Într-o zi, pe când sfântul lucra cu frații și câțiva muncitori în oratorium, una dintre bârne s-a dovedit a fi mai scurtă cu patru palme decât era nevoie și ei voiau să-i spună învățătorului. Omul (bărbatul) lui Dumnezeu le-a spus lor: Nu vă grăbiți; să mergem în casă și să mâncăm, ceea ce Dumnezeu ne-a pregătit. Și au făcut așa. El însă a binecuvântat pâinea și le-a dat-o lor, binecuvântându-i. După ce au mâncat, s-au ridicat toți și s-au pus la treabă. Și pe când au ajuns la bârna care înainte era mai scurtă, au sesizat că aceasta avea lungimea dorită și..., dând slavă lui Dumnezeu, au așezat bârnă la locul ei, unde fusese prima dată”²³.

²¹ Jenal, *op. cit.*, p. 281.

²² Durst, *op. cit.*, p. 27.

²³ Iso Müller, *Die älteste Gallus-Vita*, p. 213-214: „Contigit suten una die, dum operaretur cum fratribus et plebe in oratorium, ut unam axem ex pariete decortaretur, et previor apparvit aliis

Pr. Drd. Alexandru Nan

În următorul timp s-au adunat ucenici în jurul sfântului, al cărui număr el l-a redus la doisprezece, urmând exemplul Sf. Columban. Călugării grupați acum în jurul Sf. Gallus au renunțat la activitatea misionară, dedicându-se total rugăciunii și postului.

În jurul anului 613 a murit episcopul Gaudentius al orașului Konstanz. În același timp ducele alaman Gunzo i-a cerut lui Gallus, care se afla pentru scurt timp în Arbon, să meargă la curtea lui de la Überlingen. Fiica sa, Fridiburga, care era logodită cu Sigisbert, fiul lui Theodorich al II-lea, era grav bolnavă și tatăl ei, Gunzo, spera ca Gallus s-o vindece. În locul vindecării, el dorea să-l facă pe Sf. Gallus episcop de Konstanz. Conform biografiei, Sf. Gallus s-a îndreptat spre localitatea Grabs, împreună cu doi ucenici, unde a fost primit foarte bine de către diaconul Ioan. Prin acest amănunt se confirmă indirect și faptul că în localitatea Grabs, în valea Rinului, exista deja o comunitate creștină. Preotul Willmar a reușit să-l găsească însă pe sfânt și să-l convingă să se îndrepte spre curtea ducelui Gunzo. Fridiburga a fost vindecată în mod miraculos (chiar exorcizată, conform celei mai vechi biografii), aceasta îndreptându-se apoi spre o mănăstire, dorind să-și dedice viața întru totul lui Dumnezeu. În urma vindecării, Gallus a primit o scrisoare de protecție din partea regelui Sigisbert al II-lea, care admitea existența unei așezări monahale la Steinach.

Doi ani mai târziu (615), când i s-a propus să conducă episcopia de Konstanz, Sf. Gallus a refuzat această demnitate, recomandându-l în locul său pe diaconul Ioan din Grabs, care a și fost ulterior ales episcop de Konstanz, de către un sinod. Unii istorici susțin că Sf. Gallus a invocat excomunicarea (suspendarea) primită de la Sf. Columban, refuzând această demnitate.

Alte amănunte despre viața monahală ascetică dusă de Sf. Gallus la Steinach sunt puțin cunoscute. Cea mai veche biografie ne relatează faptul că, printr-o viziune, i s-a descoperit Sf. Gallus moartea fostului său îndrumător, Columban. Pentru a se convinge de veridicitatea viziunii, Sf. Gallus a trimis ca mesager la Bobbio pe un diacon de-al său, dându-i mai întâi binecuvântarea: „Acela însă, primind o mică binecuvântare, a plecat în drumul său în grabă și ajungând la locul amintit mai sus (scil. Mănăstirea Bobbio), a povestit tuturor ceea ce i-a fost revelat învățătorului său prin viziune și a rămas cu frații o noapte. Primind o scrisoare de la ei, despre ceea ce s-a întâmplat cu starețul (abatele) Columban și cârja acestuia, pe care o ținea în mâini, pe când era încă în viață, i-au trimis-o omului lui Dumne-

III palmarum, et magistri volebant eum eicere. Vir Dei dixit illis: «Sustinete modicum, eamus in domum et sumamus cybum, quem nobis preparavit Deus». Et fecerunt sic. Ille autem benedixit panem et dedit eis benedictinem. Post sumpto cybo surrexerunt omnes pariter ad operam. Invenerunt axem, que erat nimia longior aliis quar ... dimidium pedem, et glorificaverunt Deum et conlocaverunt axem in locum suum, ubi prius fuerat?».

Sf. Gallus, un misionar în teritoriul alamanilor

zeu, zicând: Domnul nostru ne-a spus pe când încă era în viață, că prin acest toiag Gallus a fost absolvit de excomunicare și să i-l trimitem lui²⁴. În opt zile acest ucenic s-a întors la schitul Sf. Gallus, dându-i acestuia scrisoarea și cărja. Aceeași biografie ne relatează și reacția Sf. Gallus când a citit scrisoarea, care i-a confirmat moartea fostului său îndrumător: „După ce a citit scrisoarea, a plâns cu amar și, intrând în oratoriu împreună cu frații, a început să celebreze liturghia și să aducă sacrificiu (jertfă) pentru el²⁵.”

În anul 629, după moartea abatelui Mănăstirii Luxeiul, Eustatius, a venit o delegație la Steinach, compusă din șase călugări, să-i propună Sf. Gallus să devină întâistător al mănăstirii, însă acesta a refuzat și această demnitate, spunând: „Eu am fugit de orice notorietate și de părinții mei în această singurătate, urmând cuvintele profetice, rostite de către David: «Înstrăinat am fost de frații mei și străin fiilor maicii mele»²⁶.”

Conform aceleiași biografii, spre sfârșitul vieții, Sf. Gallus s-a îndreptat spre Arbon, la rugămintea insistentă a preotului Willmar: „Părinte, de ce vrei să ne lași lipsiți de învățatura ta? Cu ce am păcătuit împotriva ta? Vino, ca să ne înveți pe noi calea adevărului, ca să ne înveți ceea ce ne este necesar și oportun din învățatura ta. Și coborând amândoi spre oraș și chemând poporul (comunitatea), a început să predice și să-i învețe și a făcut acest lucru două zile²⁷.”

A treia zi, cuprins de o febră puternică, a căzut la pat și după două săptămâni de suferință sfântul a trecut la Domnul²⁸. Trupul său a fost purtat la sihăstria de la Steinach și înmormântat acolo, în spatele altarului. Sf. Gallus a murit la vârsta patriarhală de 95 de ani, între 629 și 639, poate chiar în jurul anului 650, în ziua de 16 octombrie²⁹.

Cea mai veche biografie a Sf. Gallus ne relatează și câteva minuni săvârșite de către sfânt, după trecerea sa din această viață. În capitolul VI autorul biografiei relatează cum un paralic pe nume Maurus, care nu putea să meargă, a fost vin-

²⁴ *Ibidem*: „Cumque legisset epistolam, flevit amare et intravit oratorium cum fratribus, cepit missam agere et offerre sacrificium pro eo”.

²⁵ *Ibidem*: „Cumque legisset epistolam, flevit amare et intravit oratorium cum fratribus, cepit missam agere et offerre sacrificium pro eo”.

²⁶ *Ibidem*, p. 214: „Ego fugebam omnes notos et propinquos meos in hac solitudine, sequens prophetica verba, dicente David: «Extraneus factus sum fratribus meis et peregrinus filiis matris mee»”. Aici poate ar merita să ne amintim de parintele Rafail Noica, care a refuzat demnitatea de arhiepiscop roman ortodox al Parisului, în anul 2008.

²⁷ *Ibidem*, p. 216: „Pater, cur me dereliquisti desolatum de doctrina tua? An ego peccavi aliquid contra te? Veni, ut doceas nos viam veritatis, sicut solebas quia nobis valde necessarium est et opportunum doctrina tua. Et abierunt pariter ad castrum, et vocata plebe, cepit eos predicare et docere, et mansit ibi duobus diebus”.

²⁸ *Ibidem*: „Erant dies et anni eius nonaginta et quinque”.

²⁹ *Ibidem*: „Erant dies et anni eius nonaginta et quinque”.

decat, după ce s-a atins de încălțăminte Sf. Gallus. Drept amintire, cel vindecat a primit cizmele sfântului³⁰.

O altă minune a sfântului este relatată în capitoul al X-lea: cea petrecută cu un bărbat pe nume Willimar din Bertoldsbaar, care nu este identic cu preotul Willimar, un supus al lui BIRTHILO. Willimar a promis Bisericii Sf. Gallus un cal și doi viței, dacă se va vindeca. După ce s-a vindecat, acesta s-a îndreptat spre biserica închinată sfântului (mănăstirea din St. Gallen), unde l-a întâlnit întâmplător pe stăpânul său. După ce amândoi s-au rugat împreună și au primit binecuvântare, doreau să se întoarcă acasă. Cel vindecat a uitat de promisiunea făcută, însă calul său n-a vrut să se miște din loc, deși înainte fusese foarte ascultător. După ce Willimar, stăpânul său și cei de față au analizat motivele pentru care calul nu se mișca din loc, cel vindecat și-a amintit promisiunea făcută. Imediat s-au întors și au lăsat calul la ușa Bisericii Sf. Gallus³¹.

Încă o minune s-a petrecut cu un bărbat foarte sărac, episod care a avut loc în toamna anului 771, în cel de-al patrulea an al domniei lui Carlomann. Acest om sărac, Bertoltespara, din localitatea Rotweil pe Neckar, dorea să facă un pelerinaj la biserica închinată Sf. Gallus. Pentru că nu avea nimic de oferit ca ofrandă sfântului, el a intrat noaptea în curtea ducelui (probabil BIRTHILO) ca să fure un stup de albine. El a omorât albinele și luând fagurele l-a topit făcând ceară, pe care a luat-o cu el. Când a ajuns la Biserica Sf. Gallus și a vrut să aducă ceară ca ofrandă, a descoperit în buzunar o piatră în loc de ceară. Speriat și-a mărturisit vina unui pelerin, iar acesta a povestit-o paznicilor și tuturor celor care erau de față. Drept amintire a acestui eveniment, prin care dorea să se arate că un furt comis, chiar cu un gând bun, n-a fost acceptat de Dumnezeu, piatra a fost păstrată în biserică³².

Așezarea monahală de la Steinach a persistat încă o vreme după moartea sfântului, dar a intrat într-un con de umbră, odată cu moartea ucenicilor Sfântului Gallus și, implicit, prin diminuarea vieții monahale regulate. Chiar dacă unii ucenici ai Sfântului Gallus au rămas ca eremiți în jurul sihăstriei de la Steinach, nu se poate vorbi de o viață mănăstirească organizată, înainte de secolul al VIII-lea³³.

La patruzeci de ani de la moartea sfântului, mormântul său a fost devastat în urma prădărilor și luptelor purtate de către ducele Otwin și hoardele sale. Populația băștinașă a căutat ajutor la mormântul sfântului în fața trupelor conduse de Otwin și de tribunul Erchanbold. În timpul atacului lui Otwin, se pare că mai erau

³⁰ *Ibidem*, p. 218: „Erat autem unus paralyticus nomine Maurus, qui sic erat contractus, ut ipse gressibus suis incedere non possit. Cumque presbiter ille supernominatus erogaret vestimenta viri Dei per pauperes, dedit ipso paralytico galligas viri Dei cum calciamentis... Et dederunt cerium eius qui fuerat paralyticus, et perrexit cum cetero populo. Hec fuit primum signum post transitum eius”.

³¹ *Ibidem*, p. 220.

³² *Ibidem*, p. 221-222.

³³ Durst, *op. cit.*, p. 28.

Sf. Gallus, un misionar în teritoriul alamanilor

în viață doi dintre ucenicii Sf. Gallus³⁴. În acest context, episcopul de Konstanz, Boso (sau Buoso), a dispus așezarea rămășițelor pământești ale sfântului Gallus într-un sarcofag nou.

Un nou început pentru acest așezământ l-a pus preotul alaman Otmar, în jurul anului 719. Ultimele trei capitole ale biografiei consemnează importanța tot mai mare a acestui loc de pelerinaj. După studiile lui H. Claussen, se pare că și cripta din St. Gallen a fost construită în jurul anului 750, după cea din St. Denis³⁵.

Primele donații făcute așezământului, înainte de venirea lui Otmar, vorbesc de Biserica Sf. Gallus (*sancti Galluni ecclesia*), de Magulfus, preotul și parohul Bisericii Sf. Gallus (*presbyter et pastor sancti Galluni*), și de scribul Dodo³⁶.

Un document nedatat, dar provenind din perioada în care Otmar a devenit primul stareț (abate) al așezământului, vorbește pentru prima dată de: „Mănăstirea Sf. Gallus” (*monasterium sancti Gallonis*). În timpul lui Otmar au fost construite chilii în jurul bisericii și a fost organizată viața cenobitică, pe locul unde Sf. Gallus se nevoise mai mulți ani.

În anul 710/711, localnicii încreștinați au cerut din nou ajutorul Sfântului Gallus, în urma acțiunilor devastatoare conduse de Pipin cel Mijlociu, în campania sa de supunere a alamanilor.

Cultul local de care s-a bucurat Sf. Gallus la sfârșitul secolului al VII-lea și începutul celui de-al VIII-lea s-a generalizat în Apus în secolele al X-lea și al XI-lea³⁷. Astfel, este consemnată existența în Evul Mediu a mai multor biserici și mănăstiri, de pe teritoriul de astăzi al Elveției, Austriei, Alsaciei și sudului Germaniei, care-l aleseră ca patron și ocrotitor al lor pe Sf. Gallus. Chiar la Praga a fost ridicată o biserică în secolul al XIV-lea, în cinstea sfântului, fiind strămutat aici capul acestuia. În această biserică va predica mai târziu și Jan Hus, prereromatorul ars pe rug.

Mormântul Sf. Gallus a fost un important loc de pelerinaj până la apariția Reformei; până în secolul al XIX-lea (probabil, până la desființarea mănăstirii în anul 1805) există obiceiul de a binecuvânta vinul în numele Sf. Gallus, pentru vindecarea celor cuprinși de febră puternică³⁸.

Astăzi, Sf. Gallus este patronul orașului St. Gallen, al episcopiei catolice din acest oraș, dar și al cantonului cu același nume. Biserici închinat sfântului se

³⁴ H. Claussen, *Heiligengräber im Frankenreich*, Marburg, 1950, p. 92, citat după Iso Müller, *op. cit.*, p. 240.

³⁵ H. Claussen, *Heiligengräber im Frankenreich*, Marburg, 1950, p. 92, citat după Iso Müller, *op. cit.*, p. 240.

³⁶ Duft, *op. cit.*, p. 1187.

³⁷ *Ibidem*, p. 537.

³⁸ Vera Schaubert, art. „Gallus”, în Vera Schaubert & Hanns Michael Schindler, *Heilige und Namenspatrone im Jahreslauf*, Augsburg, 1998, p. 536.

Pr. Drd. Alexandru Nan

găsesc în localitățile Bregenz și St. Gallenkirch (pe teritoriul Austriei), în Zürich, Büron, Kriens și Arbon (Elveția), în Würzburg, Ladenburg și Rockenberg (Germania) etc.

Sf. Gallus este prăznuit în fiecare an la data de 16 octombrie, ziua trecerii lui la cele veșnice. Numai în episcopia de Strassburg este prăznuit împreună cu Sf. Columban, la data de 23 noiembrie³⁹. În iconografie Sf. Gallus este reprezentat ca eremit sau călugăr benedictin și foarte rar ca stareț (abate). Ca semn distinctiv el ține în mână un toiag (toiagul misionarilor). Adesea, este reprezentat împreună cu un urs (vezi mai sus episodul petrecut cu ursul).

Sf. Gallus, despre care Arno Borst spunea că a reușit: „să traducă ideea europeană a regulii columbaniene în realitatea alamană”⁴⁰, rămâne unul dintre cei mai importanți sfinți care au propovăduit pe teritoriul Elveției, chiar dacă nu poate fi socotit „apostol” al Țării Cantoanelor⁴¹.

„Sfinte Gallus, încreștinător al alamanilor, mare ascet și făcător de minuni, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi”.

Abstract: *Saint Gallus, of Irish origin, or Gallic or Gallo-Roman, was born around 550. He was a close apprentice and collaborator of Saint Columban. Turning a monk, probably, at the Luxeuil monastery, St. Gallus accompanied St. Columban in his missionary activity. This way, the two of them preached the Gospel to the pagans, the last one especially in the territory ruled by the Alemanns. The oldest biography of the saint, written at the end of the 7th century, narrates some of the miracles performed by the saint and his missionary activity. St. Gallus is the first missionary in Central Europe, who is reported to have used the language of the local people (the Alemannic language) together with the Latin language in his missionary activity. On the place where St. Gallus had had his sanctum, during Otmar's time, the first monastery – whose patron saint was St. Gallus – was built, at the beginning of the 8th century. Until the beginning of the Reform period, St. Gallus tomb was a place of pilgrimage. Although he succeeded in 'translating the European idea of Columbian Rule into the Alemannic reality' he cannot be considered the 'apostle' of Switzerland. St. Gallus is celebrated every year on October 16th, being the patron of many churches which can be found nowadays on the territory of Switzerland, Austria, Alsace and South of Germany.*

³⁹ Cf. Zotz, *op. cit.*, p. 1098.

⁴⁰ Arno Borst, *Mönche am Bodensee*, Lengwil, 2009.

⁴¹ Cf. Zotz, *op. cit.*, p. 1098.